מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות את תשעת חלקי הדיבר על פי שאלות מנחה ודוגמאות
- לתרגל התאמה בין שם עצם לשם תואר במין ובמספר
- להבחין בין כינויי גוף, מילות יחס ומילות קישור במשפט

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – זיהוי חלקי הדיבר

1. ב – שם עצם
2. א – פועל
3. ג – איך?
4. ב – מילת יחס
5. א – תוצאה
6. ב – כינוי גוף
7. א – שם תואר

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – זהו הכלל המרכזי של התאמת שם תואר לשם עצם.
2. לא נכון – תואר הפועל אינו משתנה - הוא רץ מהר, היא רצה מהר.
3. נכון – מילת יחס נטויה היא מילת יחס שמחוברת לכינוי גוף.
4. לא נכון – יש להבחין ביניהן למרות הדמיון, הן חלקי דיבר שונים.
5. נכון – זו שאלת הזיהוי של שם מספר.
6. לא נכון – פועל משתנה גם לפי מין - כתב/כתבה.

חלק ג' – השלמת מילים

1. כללי
2. במספר
3. גוף
4. אנחנו
5. קישור
6. מוחשי

חלק ד' – התאמה בין חלק דיבר לדוגמה

1. ו (ירושלים)
2. א (אדומה)
3. ה (אתמול)
4. ג (למה)
5. ב (עשרים)
6. ד (הן)

חלק ה' – בדיקת התאמה במין ובמספר

1. כי 'חלון' הוא ביחיד זכר, ולכן גם ברבים צריך להתאים שם תואר בזכר - גדולים.
2. עיר היא נקבה (עיר גדולה), ולכן ברבים: ערים גדולות.

חלק ו' – כתיבה יצירתית

1. התלמיד יכתוב משפטים תקינים ויזהה נכון לפחות שלושה חלקי דיבר בכל משפט.
2. התלמיד יבחר שם עצם ויתאים לו שם תואר נכון בזכר/נקבה ויחיד/רבים.

כרטיס יציאה – מה לחפש

- השאלה: איזה? איזו? אילו?
- דוגמה תקינה כמו 'לי', 'אותו' או 'שלנו'
- פועל משתנה בזמן ובגוף, תואר הפועל לא משתנה במין ובמספר

טיפים להפעלה:

- אפשר להתחיל בחזרה על כרטיסי התזכורת מהעמוד לפני תחילת התרגול
- מומלץ לעודד תלמידים לבדוק שם תואר ביחיד לפני התאמה ברבים
- בחלק הפתוח כדאי לבדוק שהדוגמאות של התלמידים מדויקות ולתת משוב אישי

דף תרגול: מסע חלקי הדיבר

דף התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה נלמד לזהות מילים לפי הסוג שלהן: שם עצם, שם תואר, פועל ועוד.

📖 מילון קטן:

שם עצם	מילה שמציינת אדם, חיה, חפץ, מקום או רעיון
שם תואר	מילה שמתארת שם עצם ומתאימה לו במין ובמספר
פועל	מילה שמציינת פעולה או מצב ומשתנה בזמן ובגוף
תואר הפועל	מילה שמתארת את הפועל ולא משתנה במין ובמספר
מילת יחס	מילה שמבטאת יחס בין מילים במשפט
מילת קישור	מילה שמחברת בין מילים או משפטים
כינוי גוף	מילה שבאה במקום שם עצם, כמו אני, הוא, הם
שם מספר	מילה שעונה על השאלה כמה

1 חלק א' – זיהוי חלקי הדיבר

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה המילה 'ירושלים'?

א) שם תואר ב) שם עצם ג) פועל ד) תואר הפועל

2. מה המילה 'רצים'?

א) פועל ב) שם עצם ג) מילת יחס ד) שם מספר

3. על איזו שאלה עונה 'מהר'?

א) מי? ב) כמה? ג) איך? ד) איזה?

4. מה המילה 'של'?

א) מילת קישור ב) מילת יחס ג) כינוי גוף ד) שם תואר

5. איזה קשר יוצרת המילה 'לכן'?

א) תוצאה ב) מקום ג) שייכות ד) כמות

6. מה המילה 'אתם'?

א) שם עצם ב) כינוי גוף ג) מילת שאלה ד) תואר הפועל

7. מה סוג המילה 'חכמים'?

א) שם תואר ב) פועל ג) מילת יחס ד) שם מספר

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	שם תואר תמיד מתאים לשם העצם במין ובמספר.	☐	☐
2	תואר הפועל משתנה במין ובמספר כמו שם תואר.	☐	☐
3	מילת יחס יכולה להיות נטויה, כמו 'לי' או 'אותו'.	☐	☐
4	המילה 'את' וכינוי הגוף 'אַתְּ' נכתבות ונשמעות אותו דבר תמיד.	☐	☐
5	שם מספר עונה על השאלה 'כמה?'	☐	☐
6	פועל נבחן לפי זמן וגוף בלבד, ולא לפי מין.	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. שם עצם יכול להיות פרטי כמו 'נועה' או _____ כמו 'ילדה'.

2. שם תואר מתאים לשם עצם במין ו_____.

3. פועל משתנה לפי זמן ולפי _____.

4. מילת היחס 'לנו' מורכבת מ'ל' ומכינוי הגוף _____.

5. המילה 'כאשר' היא מילת _____.

6. שם עצם מופשט, כמו 'תקווה', הוא הפך של שם עצם _____.

4 חלק ד' – התאמה בין חלק דיבר לדוגמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. שם עצם	___	**א.** אדומה
2. שם תואר	___	**ב.** עשרים
3. תואר הפועל	___	**ג.** למה
4. מילת שאלה	___	**ד.** הן
5. שם מספר	___	**ה.** אתמול
6. כינוי גוף	___	**ו.** ירושלים

5 חלק ה' – בדיקת התאמה במין ובמספר

ענו בקצרה.

1. מדוע אומרים 'חלונות גדולים' ולא 'חלונות גדולות', למרות שהמילה מסתיימת ב-ות?

2. בדקו ביחיד: 'עיר' - איזה מין היא, ואיך יתאימו לה שם תואר ברבים?

6 חלק ו' – כתיבה יצירתית

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו שלושה משפטים קצרים, ובכל משפט סמנו לפחות שלושה חלקי דיבר שונים (לדוגמה: שם עצם, פועל, שם תואר).

2. בחרו שם עצם אחד וכתבו לידו שם תואר מתאים במין ובמספר נכונים, בצורת יחיד וברבים.

כרטיס יציאה

מהי השאלה המנחה לזיהוי שם תואר?

תנו דוגמה למילת יחס נטויה.

מה ההבדל בין פועל לתואר הפועל?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀